

ETIKAI KÓDEX

Preambulum

1. Jelen Etikai Kódex célja, hogy a Magyar Filmakadémia minden tagja számára utat mutasson a becsületes üzleti magatartás, a tisztességes piaci verseny, és a forgatás során elvárható magatartás tekintetében.
2. Az etikátlan magatartásokkal szemben mindenekelőtt a törvények következetes betartása, a szakmai és a társadalmi közvélemény nyilvános ítélete hívható segítségül.
3. A jogrend, a körülmények és a közfelfogás változásával összefüggésben indokolt az Etikai Kódex esetenkénti frissítése. A Magyar Filmakadémia Etikai Kódexének időről időre történő újraalkotását az előzőeken kívül az is indokolja, hogy mind maga a szakma, mind pedig a vele szemben támasztott követelmények és elvárások is idővel változnak.

I.

A Kódex hatálya

1. Az Etikai Kódex hatálya a Magyar Filmakadémia a magyar audiovizuális- vagy mozgóképszakmában, a televíziózásban, a filmgyártásban, a reklámszakmában és más rokon audiovizuális szakmákban működő hivatásos filmkészítő és filmes szakember tagjaira terjed ki.
2. Az Etikai Kódex normáit sértő, azzal ellentétes belső (társasági vagy vállalkozói) szabályozás nem megengedett.

II.

Általános irányelvek

1. Az üzleti tisztességbe ütköző magatartás akkor is elítélendő, ha jogszabályi előírást nem sért.
2. A jelen Etikai Kódex alkalmazása során jogi személy tag által alkalmazott személy eljárása, magatartása, mulasztása a fegyelmi felelősség szempontjából úgy minősül, mintha az a tag cselekménye lenne. Ily módon a jelen Etikai Kódexnek a tagokra meghatározott etikai követelményeit, a tagok alkalmazottai tekintetében is értelmezni, illetve alkalmazni kell.
3. Az Etikai Kódex előírásainak be nem tartása az Etikai Kódexben előírt következményeket vonja maga után.

III.

Etikai Bizottság

1. A Magyar Filmakadémia etikai jellegű kérdéseivel, fegyelmi ügyeivel az Etikai Bizottság foglalkozik, amely két tagból, egy elnökből és két póttagból áll. Az Etikai Bizottság tagjait a Közgyűlés választja 1 évre, egyszerű többséggel, tikos szavazás útján.
2. Feladata a Magyar Filmakadémia Etikai Kódexének elkészítése, melyet a Közgyűlés fogad el. Az Etikai Bizottság jogosult a szakmai – művészeti életben felmerülő etikai jellegű követelmények megszegésével kapcsolatos ügyek kivizsgálására, a fegyelmi eljárások lefolytatására.
3. Az Etikai Bizottság tagjai visszahívhatók, ha feladataik ellátására méltatlanná válnak, vétenek az Alapszabály ellen, vagy tevékenységük ellentétes a Magyar Filmakadémia alapelveivel, az Etikai Bizottság működésével. A visszahíváshoz a Közgyűlés kétharmados többségének szavazata szükséges.
4. Az Etikai Bizottság eljárására az elkövetés idején hatályban lévő Etikai Kódex az irányadó. Amennyiben az elbíráláskor hatályban lévő Etikai Kódex enyhébb elbírálást tesz lehetővé, úgy azt kell alkalmazni.
5. Az Etikai Bizottság eljárásában érvényesülnie kell az alkotmányos normáknak, így különösen az ártatlanság vélelmének, a közvetlenségnek, a nyilvánosságnak, a bizonyítás szabadságának, a jogorvoslat lehetőségének.

IV.

Az Etikai Bizottság eljárása

1. Az Etikai Bizottság az eljárást az Etikai Bizottságnak vagy a Magyar Filmakadémia Elnökének címzett írásbeli kérelemre, vagy saját döntése alapján hivatalból indítja, és jelen Etikai Kódex szerint folytatja le. Az Etikai Bizottság az eljárást bármely Magyar Filmakadémiai tag írásbeli kérelme alapján megindíthatja. A hivatalból indított eljárásra a kérelemre indult eljárásra irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja esetén fegyelmi eljárást kell indítani.
2. A vizsgálat alá vont tag tagsági jogviszonya a vizsgálat tartamára felfüggeszthető. Erről az Etikai Bizottság határoz.
3. Az eljárásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell minden olyan tényt és adatot, ami az ügy megítélése szempontjából jelentős, de legalább az alábbi adatokat:

- a) az eljárást kezdeményező, valamint a bepanaszolt nevét (cégnevét), lakóhelyét/székhelyét, a kezdeményező saját kezű aláírását/cégszerű aláírását;
 - b) az Etikai Bizottság eljárására irányuló kifejezett kérelmet, a panasz rövid leírását, különösen annak megjelölését, hogy a bepanaszolt milyen etikátlan magatartást, fegyelmi vétséget követett el;
 - c) az ügygel összefüggő, valamint a panaszt alátámasztó tényeket és azok bizonyítékait.
4. Amennyiben a kérelem névtelen az Etikai Bizottság elnöke mérlegeli, hogy kezdeményezi-e az eljárás hivatalbóli megindítását, vagy érdemi vizsgálat nélkül elutasítja a kérelmet.
5. Amennyiben a kérelem nem tartalmazza az a)-c) pontban foglalt tényeket és adatokat, az Etikai Bizottság az eljárást kezdeményezőnek a hiányok megjelölésével, 8 napos határidő tűzése mellett, hiánypótlásra visszaküldi. Ha a határidő lejártáig az eljárást kezdeményező a hiánypótlásnak részben, vagy egészben nem tesz eleget, az Etikai Bizottság elnöke az eljárást megszünteti.
6. Fegyelmi eljárás nem indítható, ha azt az Etikai Bizottság vagy valamely tag a fegyelmi vétség tudomásra jutásától számított harminc napon belül nem indítja meg, vagy ha a vétség elkövetése óta már egy év eltelt.
7. A fegyelmi eljárást a megindításától számított harminc napon belül le kell folytatni, kivéve, ha a bizonyítási eljárás lefolytatása ennél hosszabb időt tesz szükségessé. Ez utóbbi esetben az eljárás lefolytatásának határideje egy alkalommal legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbítható.
8. Az eljárás megindulásától kezdődő határidők számításakor az eljárás megindulásának az minősül, amikor a hiánytalan kérelem az Etikai Bizottsághoz beérkezik.
9. A hiánytalan kérelem beérkezése után az Etikai Bizottság elnöke a bepanaszoltnak haladéktalanul megküldi a kérelmet mellékleteivel együtt és nyolc napos határidővel felhívja írásbeli nyilatkozatának (válasziratának) megküldésére, azzal, hogy válasziratában nyilatkozzék a panasz jogosságáról, jelölje meg állításait alátámasztó tények bizonyítékait, és másolatban csatolja azokat az okiratokat, amelyekre bizonyítékként hivatkozik. Az Etikai Bizottság elnöke a bepanaszoltat egyidejűleg figyelmezteti arra, hogy tárgyalás tartását kérheti, továbbá arra is, hogy az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozattételének elmaradása esetén az Etikai Bizottság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.
10. Ha a tényállás tisztázása érdekében az Etikai Bizottság elnöke szükségesnek ítéli, a bepanaszolt válasziratának beérkezése után vagy a válaszirat beérkezési határidejének leteltét követően vizsgálóbiztost jelöl ki, és erről a feleket értesíti. Ha az Etikai Bizottság elnöke indokoltnak tartja, tárgyalást rendelhet el. Az Etikai Bizottság elnöke dönthet úgy is, hogy nem vesz igénybe vizsgálóbiztost. Amennyiben az Etikai Bizottság nem jelöl ki vizsgálóbiztost, és nem rendel el tárgyalást, akkor a rendelkezésre álló adatok alapján dönt. Amennyiben tárgyalásra kerül sor, és az elnök nem jelöl ki vizsgálóbiztost, a vizsgálóbiztos feladatait az Etikai Bizottság elnöke látja el.
11. A vizsgálóbiztos feladata az ügy gondos felderítése (a tényállás tisztázása), a felek, tanúk, illetve szakértők meghallgatása; tárgyalás tartása, a döntéshez szükséges adatok

beszerzése, az Etikai Bizottság számára az eljárása eredményét és a határozott döntési javaslatot tartalmazó határozati javaslat elkészítése.

12. A tárgyaláson a felek tényállításaik igazolására - saját költségeikre - tanút, szakértőt vehetnek igénybe. A vizsgálóbiztos a Magyar Filmakadémia tagozataiból szakértő bevonására jogosult. A szakértő köteles nyilatkozni összeférhetetlenségéről és elfogulatlanságáról. A felek a tárgyaláson a tanúhoz, a szakértőhöz kérdéseket intézhetnek, a másik fél által bizonyítékként bemutatott okiratokba betekinhetnek. A vizsgálóbiztos, ennek hiányában az Etikai Bizottság egyik megbízott tagja, a tárgyalásról emlékeztetőt készít, amely tartalmazza az egyeztetés helyét, idejét, a résztvevők nevét, eljárásbeli állásának megnevezését, a tárgyalás során elhangzott nyilatkozatok lényegét. A vizsgálóbiztos a kijelölésétől számított 14 napon belül köteles határozati javaslatát elkészíteni.

13. A vizsgálóbiztos esetleges eljárását és az esetleges tárgyalást követően az Etikai Bizottság döntéshozatalra visszavonul. Az Etikai Bizottság határozatképes, ha az ülésén tagjainak több mint fele jelen van. A tárgyalást az Etikai Bizottság elnöke vagy az általa megbízott bizottsági tag vezeti. Az Etikai Bizottság a fegyelmi ügyben nyílt szavazással, szótöbbséggel dönt, melynek eredményeként határozatot hoz. Az Etikai Bizottság az írásba foglalt határozatát, annak meghozatalát követő 8 napon belül az eljárást kezdeményezőnek és a bepanaszoltak kézbesíti. Az Etikai Bizottság a határozatát megküldi a Magyar Filmakadémia elnökének.

14. Az Etikai Bizottság eljárása során megállapított tényállás alapján indokolással ellátott határozatában:

- a) megállapítja, hogy nem történt fegyelmi vétség,
- b) fegyelmi vétséget állapít meg és az Etikai Kódex szerinti szankciót (szankciókat) alkalmazza
- c) az eljárást megszüntetheti, ha lefolytatása (a tényállás megállapítása) lehetetlen, illetve az eljárás folytatására bármely okból nincsen szükség.

15. A Magyar Filmakadémia tagja a határozat ellen tizenöt napon belül fellebbezhet a Közgyűléshez, amely kétharmados többséggel határoz. Ezen felül a Magyar Filmakadémia tagja kérheti a bíróságtól 30 napon belül az Etikai Bizottság által hozott olyan határozat felülvizsgálatát, amely jogszabályba, a Magyar Filmakadémia alapszabályába vagy az Etikai Kódexbe ütközik.

16. Ha az Etikai Bizottság észleli, hogy határozata jogszabályba, a Magyar Filmakadémia alapszabályába, vagy az Etikai Kódexbe ütközik, döntésének felülvizsgálatát az eljárás szükséges mértékű megismétlésével saját hatáskörében elvégzi.

17. A fegyelmi ügyben az Etikai Bizottság tagjaként vagy szakértőként nem járhat el, akinek az ügghöz személyi vagy vagyoni érdekeltsége fűződik, illetve egyéb ok miatt elfogult, kivéve, ha a feleket erről tájékoztatta és ennek ismeretében személye ellen egyik fél sem tiltakozott.

18. Összeférhetetlenség áll fenn, és az eljárásból ki vannak zárva az eljárásban félként érdekeltek bármelyikével hozzátartozói (Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685.§ b) pont) jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló személyek.

19. Az Etikai Bizottság tagja és a felkért szakértő a személyét érintő összeférhetetlenség fennállását köteles haladéktalanul az Etikai Bizottság elnökének tudomására hozni. Az elnök a személyét érintő összeférhetetlenségi ok fennállásáról az Etikai Bizottság tagjait értesíti.

V.

Fegyelmi vétség

1. Fegyelmi vétséget követ el az a tag, aki az Etikai Kódexben foglalt valamely kötelezettségét vétkenesen megszegi.
2. Az Etikai Bizottság a következő fegyelmi büntetéseket rendelheti el:
 - a) megrovás,
 - b) pénzbírság,
 - c) kizárás.
3. A megrovással az Etikai Bizottság a rosszallását fejezi ki a tag magatartásával szemben, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék a fegyelmi vétség elkövetésétől. Az Etikai Bizottság a fegyelmi vétség súlyának mérlegelése alapján dönthet úgy, hogy a tagot pénzbírság megfizetésére kötelezi. A pénzbírság legkisebb mértéke egy évi tagdíj, legnagyobb mértéke háromévi tagdíj összege.
4. A Magyar Filmakadémiából történő kizárást fegyelmi eljárás során kiszabott jogerős büntetésként lehet alkalmazni, ha:
 - a) a tag az Alapszabály rendelkezéseit megszegi, a Magyar Filmakadémia céljával, határozataival ellentétesen cselekszik;
 - b) ha a Magyar Filmakadémia tekintélyét sorozatos színvonal alatti munkával vagy magatartással veszélyezteti;
 - c) ha az Etikai Kódexben foglalt valamely kötelezettségét megszegi;
 - d) ha három egymást követő Közgyűlésről igazolatlanul hiányzik.
5. A kizárásról az Etikai Bizottság dönt. Az Elnökség tagjainak fegyelmi ügyében az Etikai Bizottság eljárása után és indítványa alapján a Közgyűlés határoz kétharmados többséggel.
6. A Etikai Bizottság kizárja a tagot, ha a bíróság jogerős és végrehajtható szabadságvesztés büntetésre ítélte és a közügyektől eltiltotta.

VI.

Általános erkölcsi követelmények

A tag köteles lelkiismeretesen és szakszerűen ellátni a munkáját, írásban vagy szóban vállalt kötelezettségeit teljesíteni, jó szándékú és jóhiszemű üzleti magatartást tanúsítani,

tevékenységét partnereivel a kölcsönös együttműködés szellemében folytatni, eszközeit munkája elvégzéséhez megfelelő állapotban tartani, megbízhatóan viselkedni, partnerei figyelmét kapcsolatukban a lényeges körülményekre felhívni, a munka során mindig tiszteletben tartani a természeti és társadalmi környezetet.

VII.

A munkavégzés általános szabályai

1. A tag valamely munka elvállalása során köteles a szerződésben vállalt helyen és időben, feladatai ellátására képes állapotban megjelenni és a feladatait a napi munkaidő alatt ellátni.
2. Köteles feladatait az elvárható szakértelemmel és gondossággal, szerződésszerűen végezni.
3. Köteles kollégáival, a többi stábtaggal, partnereivel együttműködni, és munkáját úgy végezni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi károsodását ne idézze elő.

VIII.

A piaci magatartás szabályai

1. A szerződések lényeges feltételeit illetően a tagnak készen kell állnia a szerződésszerű teljesítésre, különösen az árak, a határidők, a minőség tekintetében. A szerződéskötéskor elvárható gondosság mellett új, nem ismert tényezők hatásaira hivatkozni csak akkor lehet, ha azok a szerződéskötéskor még csak valószínűsíthetőek sem voltak.
2. Tisztességtelen az olyan szerződés, amelyet abból a célból kötöttek, hogy késedelmesen, részben vagy hiányosan teljesítsék, és ezzel másoknak - a partnereknek vagy versenytársaknak - kárt okozzanak. Tisztességtelen az a szerződés, amelyben a tag mintegy megtervezi a nemteljesítést.
3. Megengedhetetlen a megfelelő felkészültség, szakképzettség, engedély és szakértelem nélkül vállalt szerződés és munkavégzés, a kontár módra, szakszerűtlenül, rossz minőségben végzett teljesítés.
4. Elfogadhatatlannak minősül minden illegális tevékenység is, ideértve az engedély vagy szerződés nélküli foglalkoztatást és a zsebből való fizetést.
5. Nem fogadható el, ha a szerződések teljesítése során a tag úgy jut anyagi előnyhöz, hogy a természeti környezetet károsítja.

6. A szolgáltatás befejezésével, az elvégzett munkáról számlát kell kiállítani.

IX.

Üzleti titok

1. Üzleti titkot birtokosának hozzájárulása nélkül jogosulatlanul tilos megszerezni, felhasználni vagy mással közölni.
2. Az üzleti partnerekre vonatkozó, a kétoldalú ügyletek során nyert információkat üzleti titokként kell kezelni. A versenytársak partnereinek listája szintén üzleti titok.
3. A tagok saját üzleti titkaik védelmében a szükséges intézkedéseket tegyék meg, és partnereik figyelmét is hívják fel a titokvédelemre.
4. Nem tisztességes mások megrendelői körének felderítése, azok befolyásolása és átcsábítása, mások megrendeléseinek ilyen módon történő megszerzése.
5. Indokolt és kívánatos, hogy a szerződő felek kölcsönösen titokvédelmi nyilatkozatokat tegyenek azt meghatározva, hogy a megszerzett információkat milyen körben, céllal és időben használhatják.

X.

Jó hírnév védelme

Az üzleti partnerek, versenytársak jó hírét tiszteletben kell tartani, megalapozatlanul rossz hírt kelteni, bizalmatlanságra alapot adó információt híresztelni, valós tényeket hamis színben feltüntetni nem megengedett. Más tag vagy versenytárs tudatos lejáratása tilos.

XI.

Versenytársakkal való bánásmód

Az azonos szakmában és érdekeltségi körben működő versenytársakkal korrekt kapcsolatot kell fenntartani. Tiszteletben kell tartani mások üzleti érdekeit és törekvéseit. Nem tisztességes a becsületes versengést rossz hírek keltésével, jogtalan előnyök szerzésével és kiaknázásával megrontani.

XII.

Az etikus reklám követelményei

1. A tag tevékenysége, szolgáltatása népszerűsítésére nem alkalmazhat hamis, illetve megtévesztésre alkalmas információt. A tájékoztatás a szolgáltatásokra vonatkozó valósághű adatokat a valós tények és körülmények elhallgatása nélkül tartalmazza.
2. Helytelenítendő a túlzó reklám, amely a tag által nyújtott előnyöket, lehetőségeket a valóságosnál lényegesen jobb színben tünteti fel.
3. Nem megengedhető a más versenytársakkal, azok szolgáltatásával kapcsolatos megtévesztő, más jó hírnevének alaptalan megsértésére alkalmas összehasonlítás útján történő reklámozás.

XIII.

Rendkívüli események

Rendkívüli esemény, baleset, kár, vagy hasonló helyzet esetén elvárható a segítségnyújtás. Segítségnyújtásnak kell tekinteni azt is, hogy a kapcsolatokban egymással méltányosan járnak el a partnerek. A tag nem használhatja ki az üzleti partnerét vagy versenytársát ért, üzleti tevékenységi körön kívül keletkezett kárt (mint a vis maior), vagy tragédiát annak hátrányára. A károsultak nem használhatják ki helyzetüket, méltányosságból csak olyan mértékű segítséget vehetnek igénybe, amely nem haladja meg közvetlen káraikat.

XIV.

Magatartási szabályok

1. Jelen Etikai Kódexben rögzített magatartási szabályok kötelezőek a Magyar Filmakadémia minden tagjára, függetlenül attól, hogy a forgatásra Magyarországon vagy külföldön kerül sor.
2. A stáb tagjai számára a forgatás helyszínén tilos az alkoholfogyasztás a forgatás teljes időtartama alatt.
3. A stábtagek csak a gyártó cég által kijelölt helyen étkezhetnek. Az étkezés befejezését követően kötelesek minden szemetet a forgatás helyszínén felállított vagy kijelölt szemetesekbe kidobni. Az étkezés vagy a forgatás során keletkezett minden szemetet és hulladékot el kell tüntetni a forgatás helyszínéről. A forgatás helyszínét az eredeti állapotban kell átadni. Ezen előírások elmaradása a gyártó cég felelősségi körébe tartozik, mindazonáltal a stábtagek is kötelesek figyelemmel lenni a higiénikus, tiszta, rendezett környezet fenntartására.

4. A stáb tagjai csak az arra kijelölt helyen dohányozhatnak a forgatás teljes időtartama alatt, és kötelesek a cigarettát megfelelően eloltani illetve az arra kialakított szemetesekbe kidobni.
5. Közterületről valamely fa eltávolítása, megmetszése, kivágása csak a hatóság előzetes hozzájárulása mellett engedélyezett.
6. Magánterületről valamely fa vagy egyéb növényzet eltávolítása, megmetszése, kivágása csak a tulajdonos előzetes hozzájárulása mellett engedélyezett.
7. Közúti jelzések, útjelző táblák eltávolítása, elmozdítása szigorúan tilos, erre csak a közlekedési hatóság előzetes engedélye mellett kerülhet sor.
8. A stáb tagjai a forgatás teljes időtartama alatt kötelesek tartózkodni a felesleges zajkeltéstől. A stábtagnak kötelesek tartózkodni a trágár megjegyzésektől és a káromkodástól.
9. A forgatás során a stáb tagjai kötelesek minden olyan öltözet viselésétől tartózkodni, amely provokatív vagy bántó szándékú feliratot tartalmaz.
10. A produkció során használt járművöken a stáb tagjai nem helyezhetnek el vulgáris vagy szexuális töltetű feliratokat vagy képeket.
11. A stáb tagjai a forgatás helyszínére nem hozhatnak vendégeket vagy állatokat, kivéve, ha arra a gyártó cég előzetesen engedélyt ad.
12. A forgatás során a gyalogos közlekedést tilos akadályozni, a kábeleket és egyéb filmes eszközöket biztonságosan kell elhelyezni.
13. A stáb tagjai kötelesek a forgatás helyszínén a forgatás megkezdése előtt legalább 15 perccel korábban megjelenni.
14. A stáb tagjai kötelesek a forgatás területen vagy közvetlen közelében maradni a forgatás teljes időtartama alatt, a helyszínt a gyártó előzetes engedélye nélkül nem hagyhatják el.
15. A stáb tagjai nem akadályozhatják a közlekedést. Járműveikkel nem parkolhatnak úgy a közutakon, hogy azzal akadályozzák a közlekedést, csak ha arra a hatóság előzetesen engedélyt ad.
16. A forgatás környéken lakókat lehetőség szerint meg kell kímélni a kipufogó gáztól és a járművek motorjának folyamatos működtetéséből eredő zajtól. A járművek motorját amint lehet, le kell állítani.
17. A forgatás helyszínén a hangterhelés nem haladhatja meg a megengedett határértéket a hatóság előzetes engedély nélkül.
18. A forgatás során használt minden álló vagy mozgó jármű meg kell, hogy feleljen a közlekedési előírásoknak.

19. Amennyiben a forgatás helyszínén nincs lezárva a közlekedés, a stábtagnak kötelesek betartani a sebességhatárokat.
20. Az épületeken belüli biztonsági jelzéseket (tűzjelző, vészkijáratot jelző tábla, stb.) a tulajdonos engedélye nélkül tilos letakarni vagy eltávolítani.
21. A stábtagnak kötelesek betartani a forgatás helyszínén megkövetelt tűzvédelmi és biztonsági előírásokat.
22. Tilos a járművek eltávolítása vagy elvontatása a forgatás helyszínéről a tulajdonos engedélye nélkül.
23. Belső forgatás esetén kötelező a berendezés, a bútorok és a padló védelme. A forgatás helyszínén található berendezési tárgyakat a tulajdonos engedélye nélkül nem lehet eltávolítani, elmozdítani vagy megrongálni. Minden elmozdított vagy eltávolított jelzést vagy berendezési tárgyat a forgatás befejezését követően az eredeti helyére kell visszahelyezni.
24. A felelős stábtagnak köteles a forgatás befejezését követően meggyőződni arról, hogy minden az eredeti állapotában van.

XV.

Hatálybalépés

A jelen Etikai Kódexet a Magyar Filmakadémia [2015.09.19]-én megtartott Rendkívüli Közgyűlése elfogadta és hatályba léptette.

Budapest, [2015.09.19.]

Novák Emil
Elnök